

Buku oyo, ndenge emimonisaka yango moko, ezali “Mokanda ya Paulo epai ya Baroma”, mpe mobeti na yango azali Ntoma Paulo.

Paulo akomaki buku oyo ntango azalaki na Korinto, na esika moko oyo ebengami Kenkrea (Baroma 16:1 – *Mokanda na Bomoi*).

Ekokesana na mikanda mosusu oyo Paulo akomaki epai ya mangomba oyo asilaki kotala to kopanda liboso, mokanda oyo emonisi ete Paulo atikala kokende naino na Roma te. Kasi ayokaki sango ya kondima na bango, mpe ezalaki posa monene na motema na ye ete akende mpe epai na bango. Mokano na ye ezalaki te kotonga likolo ya moboko oyo bato mosusu batongaki, kasi ete bakóma kolendisama elongo na kondima (Baroma 1:1-18).

Mpe ya solo, posa yango ekokisamaki sima, lokola totángaka na Misala ya Bantoma, na mobembo na ye ya suka lokola moto ya boloko. Afikaki na Roma, mpe kuna ahubaki Sango Malamu ndenge kaka motema na ye ezalaki kolinga (Misala 27-28 – *Mokanda na Bomoi*).

Buku oyo ezali moko ya mikanda ya motuya mingi mpo na kondima ya Bokristo, pamba te elimbolaka miboko ya kondima na molongo malamumu: kobanda na lobiko na biso, bosembo ya Nzambe, mpe bomoi ya Mokristo. Yango wana, ezali na ntina monene mpenza mpo na Mokristo nyonso ayeba mpe asosola malamumu buku oyo.

Bokaboli monene ya buku ya Baroma

1) Nguya ya Sango Malamumu (1:1-17)

Sima ya Paulo kolimbola posa na ye ya kokutana na bango na ebandeli ya mokanda, azongeli kolakisa ntina ya posa yango: pamba te Sango Malamumu ezali nguya ya Nzambe mpo na lobiko. Yango wana alobi ete ayoki soni te kosakola yango epai ya bato nyonso Bayuda mpe bato ya bikólo mosusu (Baroma 1:16-17 - *Mokanda na Bomoi*).

2) Lisumu ya bato nyonso (1:18-3:20)

Na eteni oyo, Paulo alimboli ndenge bato nyonso bakweaki na nse ya nkembo ya Nzambe.

Bato ya bikólo mosusu bayebaki solo ya Nzambe na nzela ya biloko oyo Nzambe asalaki, pamba te biloko ya bomoi emonisaki polele nguya mpe bomoto na Ye. Kasi baboyaki kotosa solo yango.

Bayuda, atako bazalaki na mibeko, balongaki te kotosa yango nyonso.

Yango wana, moto moko te azali sembo liboso ya Nzambe. Bato nyonso bazali nse ya kosambisama ya kanda ya Nzambe mpo bakokisaki te bosembo nyonso (Baroma 3:9-20 – *Mokanda na Bomoi*).

3) Bosembo na nzela ya kondima (3:21-5:21)

Lokola bato balongaki te kokóma sembo na misala na bango, Paulo alimboli nzela oyo Nzambe abongisaki mpo na bato bakóma sembo.

Bosembo yango ezalaka te na misala ya mibeko, kasi ezwamaka na nzela ya kondima Yesu Kristo. Ntango moto andimi ete liwa ya Yesu epesaki ye lobiko, moto yango abengami sembo mpe mosantu liboso ya Nzambe (Baroma 3:21-26 – *Mokanda na Bomoi*).

Paulo apesi lisusu ndakisa ya Abraham, oyo Nzambe atángaki sembo liboso mibeko ezala, kaka mpo na kondima. Mpe biso mpe tose ngeli kotángama sembo kaka na nzela yango moko (Baroma 4 – *Mokanda na Bomoi*).

4) Bomoi ya sika kati na Kristo (6:1–8:39)

Na eteni oyo, Paulo alimboli bomoi oyo Mokristo asengeli kozala na yango sima ya kotángama sembo. Mokristo asengeli kokoba kokóma mosantu mpe kokóma lokola Kristo.

Kasi mpo ete ezali na bitumba kati na mosuni mpe Molimo, Mokristo asengeli koyekola kotambola na Molimo mpo alonga mosuni. Yango nde Paulo alobaki mpe na mokanda na ye epai ya Bagalatia:

Moto oyo atambolaka na Molimo akokokisa te baposa ya mosuni (Bagalatia 5:16 – Mokanda na Bomoi).

Na suka ya eteni oyo, Paulo alendisaka biso na bolingo ya seko ya Nzambe, oyo emonani na Yesu Kristo, bolingo oyo eloko moko te

ekoki kokabola biso na yango, ezala na likoló to na mabele
(Baroma 8:31-39 – *Mokanda na Bomoi*).

5) Bokonzi ya Nzambe ya kopona mpe mokano na Ye mpo na Isalaele (9:1-11:36)

Na mikapo oyo, Paulo alimboli bokonzi ya Nzambe ya kopona mpe sekele oyo ezalaki sima ya koboya Sango Malamu ya Isalaele. Alakisi ete na nzela ya koboya na bango, bikólo mosusu bazwaki nzela ya lobiko.

Kasi alendisaki bato ya bikólo mosusu ete bazwa lobiko na boboto mpe na komikitisa, pamba te soki bakobi te na kondima, bakoki mpe bakatama, kaka ndenge Isalaele ekatamaki (Baroma 11 – *Mokanda na Bomoi*).

6) Bizaleli ya bomoi ya sika kati na Kristo (12:1-15:13)

Paulo ateyi biso ete tosengeli kopesa nzoto na biso lokola mbeka ya bomoi, mosantu mpe oyo esepelisaka Nzambe. Tosengeli:

kopendana biso na biso

kozongisela mabe te na mabekotosa bakonzi oyo Nzambe
atiakikosalela Nzambe na bolingo mpe na molende

kozala na motema ya libondeli

kovanda na kimia

kondima bokeseni ya bandeko na kondima kozanga kosambisa
bango

Na mokuse, mikapo oyo elimboli ndenge bizaleli ya Mokristo
esengeli kozala sima ya lobiko.

7) Suka ya mokanda (15:14-16:27)

Paulo alimboli mokano na ye ya kokende kotala Baroma ntango
akokende kosakola Sango Malamu na Espagne. Asengi bandeko
ete basambela mpo na ye, mpe na suka atindi mbote epai ya
basantu nyonso ya Roma. Alendisaki bango lisusu koboya bato
oyo batindaka bopanzani mpe bateyaka sango ya lokuta (Baroma
16 – *Mokanda na Bomoi*).

NA MOKUSE

Buku ya Baroma elimboli bosembo ya Nzambe, oyo bato bazalaki kokanisa ete ezwamaka na mibeko to na misala ya moto. Kasi nyonso wana elongaki te. Bosembo eyaka kaka na nzela ya Yesu Kristo, mpe tozwaka lobiko na ngolu, na nzela ya kondima.

Kasi lisusu, buku oyo eteyi biso ete lobiko ezali te ndingisa ya kozala na bomoi ya lisumu. Moto oyo atángami sembo asengeli kotambola kolanda lobiko oyo azwi, pamba te soki te, akokutana na liwa ya elimo (Baroma 6:1-2 – *Mokanda na Bomoi*).

Nkolo apambola yo.

☐☐ Kota na chaîne na ngai ya WhatsApp mpo na mateya mosusu ya Biblia:

<https://whatsapp.com/channel/0029Vb6labc8V0tfRqKKY11y>

Share on:
WhatsApp

Mobeti (mwandishi) mpe botali ya buku ya BAROMA (Warumi)

Print this post